

Utförarnämnden

Åtgärdsprogram/redovisning orsaker till prognostiserat negativt resultat helår 2018

FÖRSLAG TILL BESLUT

Utförarnämnden fastställer redovisningen och överlämnar den till kommunstyrelsen.

SAMMANFATTNING

Trendbrottet med accelererande ekonomiskt underskott skedde under hösten 2017 och orsaken till detta är följande:

- Av beställaren ensidigt fastställda verksamhetsuppdrag, dvs. både ersättning och prestation är fastställda av beställaren.
- Sedan 2017 ersätts inte de faktiska kostnaderna för hemsjukvården, vilket skedde 2014-2016.
- Sedan LOV infördes inom hemtjänsten har utförarstyrelsen/nämnden kontinuerligt redovisat att det råder obalans mellan prestation och erhållen ersättning utifrån faktisk utförd prestation.
- För att skapa jämlika förutsättningar för alla utförare inom hemtjänst har utförarnämnden påtalat behov av tid- och insatsregistreringssystem. Genom elektroniskt uppmätt tid ökar möjligheten att rätt ersättning utbetalas för faktiskt utförd tid. ÄN har påbörjat arbetet med elektroniskt uppmätt tid för alla utförare och utifrån denna arbetsform justerat ersättningen till hemtjänstutförarna. Vi kan dock konstatera att den nya ersättningsnivån medför lägre intäkter än tidigare vilket kraftigt kommer påverka hemtjänstens redan stora underskott.
- Leanlink har sedan ett antal år inte erhållit full kompensation avseende pris- och löneuppräknings inom personlig assistans och hemtjänst.

Utförarnämnden konstaterar att nämnden ej har rådighet över den uppkomna situationen. För att minska underskottet krävs omfattande ställningstaganden där inte utförarnämnden ensidigt kan fatta beslut. De åtgärder som kan göras för att verksamhetens budget ska komma i balans strider till del med beslut som fattats i andra nämnder. Utförarnämnden bedömer att de åtgärder som behöver göras är av den omfattningen att det avsevärt kommer påverka både brukare och personal. Förslag på åtgärder som får betydande ekonomisk effekt:

- Avauktorisera oss inom hemtjänst glesbygd (bedömd effekt ca 11,5 mnkr).

- Upphöra med DAL (demensarbetslag inom hemtjänsten, effekt ca 3 mnkr).
- Övergå till att servera kall mat i hemtjänsten.
- Minska chefstätheten, öka antalet medarbetare per chef från 40 till 60.
- Öka antalet delade turer.
- Avbryta pågående införande av rätten till önskad högre sysselsättningsgrad.
- Avbryta alla utbildningsinsatser.
- Avauktorisera oss från personlig assistans.

BAKGRUND

Leanlink har redovisat en ekonomi i balans fram till 2016.

Äldreomsorgens augustiprognos, avseende ekonomiskt resultat år 2018, pekar på ett preliminärt underskott om 41,5 mnkr. Det medför en negativ budgetbudgetavvikelse på 24,0 mnkr. Det råder stor osäkerhet gällande prognosen. Bl a till följd av att hemtjänsten ska gå över till nytt ersättningsystem fr o m september och att Äldreomsorgen fortfarande har ett antal avtalslösa tillstånd.

Verksamhet	Avtal t o m
Hemsjukvården	Avtalslöst sedan 2015-01-01
Berga vårdboende	2018-04-30
Ekbackens vårdboende	2018-04-30
Räknestickans servicehus	2018-08-31
Kärna servicehus	Övertagande från privat utförare 2018-09-01
Gåsens vårdboende	2018-09-30
Ekhults vårdboende	Övertagande från privat utförare 2018-10-01
Aspens servicehus	2018-10-31
Aspens demensboende	2018-10-31
Tre dagverksamheter (Asplövet, Club Lyra samt Blå rummet)	2018-10-31
Stolplyckans trygghetsboende	2018-10-31

Att göra en åtgärdsplan för att minimera detta underskott är inte rimligt då det finns faktorer, som Äldreomsorgen inte råder över/kan påverka, vilka bidrar till underskottet.

Hemtjänstersättning

Av äldrenämnden beslutad hemtjänstersättning i Treserva täcker inte de kostnader som finns. Fram till och med år 2014 justerades ersättningen för utförd hemtjänst utifrån pris och löneutveckling. År 2015 samt år 2016 har OPI (omsorgsprisindex) använts i beräkning för reviderad ersättning. Från år 2017 så har Äldrenämnden inte använt någon av dessa beräkningsmetoder utan beslutat om uppräknig med 2 % per år. OPI var år 2017 2,7 %. Mellanskillnaden medför ”förlorade” intäkter om knappt 1,1 mnkr år 2017. Även år 2018 har Än beslutat att räkna upp intäkten med 2 %, fastställt OPI uppgår till 2,6 %. Detta medför ”urholkning” av ersättningen som sedan införandet av LOV redan ligger på en låg nivå jämfört med faktiska kostnader.

I detta ersättningssystem så finns olika nivåer beroende på typ av insats. Oavsett insatstyp så uppnås inte full kostnadstäckning. T ex så har utförd insats hos kund i form av dubbelbemanning samt boservice genererat ca 24 % lägre intäkt än insats i form av personlig omvårdnad. Personalkostnaden är lika oavsett insatstyp. Ovanstående medför att för varje ytterligare timme hos kund så ökar Äldreomsorgens underskott. Hemtjänstverksamheten uppvisar i perioden jan-aug ett underskott om knappt 17,3 mnkr. Detta kan jämföras med motsvarande period förra året då resultatet uppgick till -12,5 mnkr. Trots ökning i snitt nyttjandegrad från 62 % till 64 %, d.v.s. fler timmar hos kund i relation till personaltimmar, så har underskottet ökat. Försämringen i resultat beror på att antalet hemtjänsttimmar ökat, varje ytterligare hemtjänsttimme ökar på underskottet. Faktisk snittkostnad/debiterbar tim i tätort under jan-juli uppgår till 498 kr samt snittintäkt till 450 kr/tim (inklusive ersättning för vissa basansvar). I glesbygden uppgår underskottet per hemtjänsttimme till i snitt 82 kr/tim. Det medför totalt ett underskott om i snitt knappt 55 kr/tim (år 2017 var motsvarande siffra drygt -46 kr/tim). Under perioden feb-juli så har antalet debiterbara timmar ökat med drygt 20 % (38 586 st.) jämfört med motsvarande period förra året.

Fr.o.m. september månad så kommer beställaren övergå till ersättning utifrån elektroniskt uppmätt tid i TES. Man har beslutat att ersättningen ska vara lika oavsett insatstyp vilket är positivt. Vad vi däremot ser är att detta inte medför bättre ekonomiskt resultat, ersättningen är fortfarande för låg i förhållande till kostnaderna. Utifrån erfarenheter från andra kommuner som infört elektroniskt uppmätt tid inom hemtjänsten ser vi att antalet debiterbara timmar sannolikt kommer sjunka. Det finns dock inte utrymme för att minska bemanningen i samma omfattning. Äldrenämndens justerade ersättning kompenserar inte detta. Beställaren har beslutat att man inte får ersättning för s.k. ”bomtid” vilket man tidigare fått. Detta medför minskade intäkter. Ersättningen för nattinsatser är sänkt vilket medför minskade intäkter i verksamhet som redan idag medför stort underskott. Beställaren har tagit bort ersättning för restid som överstiger 15 min. Det medför minskade intäkter om 1,0 mnkr. Nuvarande prognos visar på ett försämrat resultat om drygt 19 mnkr för perioden sep-dec. D.v.s. vi har jämfört ersättning enligt TES med ersättning enligt Treserva. Varje hemtjänstverksamhet får i snitt en försämring av resultatet med drygt 0,8 mnkr vilket uppstår under sep-dec.

Hyrsköterskor

Beställaren ersätter inte ökade kostnader som uppstår till följd av att bemanningssköterskor måste anlitas. Det råder stor brist på sjuksköterskor. Det får bli till följd att det bland de fast anställda sköterskorna råder stor rörlighet. Rekrytering pågår ständigt men då det även finns ett ”utflöde” så finns det hela tiden ett antal vakanta tjänster. För att verksamheten ska fungera så måste bemanningssköterskor anlitas. Nuvarande prognos visar på ett underskott om 5,5 mnkr inom Hemsjukvården samt 2,7 mnkr inom Kommunsjukvården vilket härrör till kostnader för bemanningssköterskor.

Extra ersättning, vårdboende

Leanlink äldreomsorg har under året lämnat in 11 st. ansökningar gällande utökade personalkostnader till följd av extra ordinära behov hos personer som

bor på våra vårdbostäder. De första är inlämnade i början på året. Ingen av dessa ansökningar har hittills behandlats. Äldreomsorgen har/har haft personalkostnader motsvarande dessa ansökningar. I perioden jan-aug så motsvarar detta uteblivna intäkter om 3,8 mnkr.

Vårddygnersättning

Ersättningen på Järdalavägens vårdboende täcker inte kostnaderna vilket medför ett underskott på ca 1,5 mnkr. Beställaren har ensidigt satt priset. Ersättningen täcker inte de personalkostnader som uppstår vilket är en följd av det krav som ställs i avtalet.

Personlig assistans

Från år 2014 har Försäkringskassan valt att justera ner uppräkningsnivån av den årliga nivån för LASS-ersättning vilket innebär att den inte täcker de årliga lönehöjningarna som finns i verksamheten. För åren 2013-2018 saknas det i snitt uppräkningsnivån på 1,09 % / år för att fullt ut täcka löneökningarna. När Omsorgskontoret betalar ut sin LSS-ersättning till oss följer de Försäkringskassans uppräkningsnivån vilket gör att LSS-ersättningen påverkas på precis samma sätt. Avsaknaden av full kostnadstäckning ackumulerat över de senaste fem åren uppgår till drygt 4,8 mkr. Beloppet förklarar till väldigt stora delar det prognostiserade underskottet som finns inom Personlig assistans. Vidare finns några brukare där omvårdnadsbehovet är större än det antal timmar som vi får betalt för. Detta har också en påverkan på budgetunderskottet.

En tanke är att nivån för LSS-ersättning som Omsorgskontoret äger frikopplas från LASS-uppräkningsnivån och istället följer löneutvecklingen.

Per Petersén